

Datum: 2025-12-15

D.nr: Utg 026-25

Till

Remiss SOU 2025:93 En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk

Jägarnas Riksförbund, JRF, har tagit del av remissen och lämnar följande synpunkter.

Utredningen är omfattande och JRF väljer att inte kommentera alla förslag, då flera av förslagen ligger relativt långt ifrån och har liten eller ingen inverkan på förbundets verksamhet. De förslag som inte specifikt kommenteras har JRF inte tagit ställning till. Detta innebär att JRF vare sig tillstyrker eller förkastar dessa förslag.

JRF ställer sig generellt positiv till de övergripande principerna i utredningen att skogsbruket fortsatt ska bedrivas genom frihet under ansvar. Vi delar även utredarens slutsatser att i stor utsträckning har den förda skogspolitikerna fungerat bra, och att principen med frihet under ansvar ska genomsyra även den i framtiden förda skogspolitikerna.

Sektorsansvaret i framtiden

(Sid: 409) Frågor angående vilt och skogsskador orsakade av vilt är ett ämne som har diskuterats under längre tid och JRF finner att med all sannolikhet kommer det även göras framgent.

Naturvårdsverket, som i dagsläget är ansvarig nationell viltmyndighet vilket sannolikt flyttas till en ny viltmyndighet i framtiden. Samtidigt ligger vissa delar av viltförvaltningen (läs Äbin) under Skogsstyrelsen och JRF ser risk för otydlighet avseende ansvar inom förvaltningen kring vem som äger frågan.

JRF är av den åsikten att det tydligt ska framgå att det är viltmyndigheten (idag Naturvårdsverket) som är den ansvariga myndigheten för alla frågor som rör vilt. Med utgångspunkt i ovanstående resonemang är det rimligt att den nya viltmyndigheten tar över ansvaret för Äbin/Vbin från Skogsstyrelsen.

Ny syn på naturvårdsavsättningar och miljöhänsyn

(Sid: 449) JRF finner det positivt att utredaren föreslår att regeringen tar beslut kring hur mycket av den svenska skogsarealen som ska undantas från skogsbruk. Förutsägbara spelregler är en viktig förutsättning för de flesta verksamheter, inte minst skogen med dess långa omloppstider.

JRF utgångspunkt är att skogen liksom viltet är en förnyelsebar naturresurs och ska då aktivt brukas. Vi vet från forskning och beprövad erfarenhet att brukade marker, både skogsmark och jordbruksmarker, producerar mer foder för det vilda än obrukad mark. JRF anser att den skogsmark som ska undantas från brukande bör vara på en absolut

minimnivå för vad EU kräver. Sverige bör även vara drivande i att inte minst på EU-nivå förespråka att skogen är en nationell fråga samt att brukande ska vara normen.

Fågeldirektivet

(Sid: 481) JRF har under längre tid riktat kritik mot just fågeldirektivet och framför allt dess stelbenta tillämpning. Vi ser hur populationer av fåglar fluktuerar över tid och i rum, exempelvis vitkindad gås. Ökade populationer av fåglar har inte medfört att skyddsstatusen har nedgraderats i motsvarande grad. JRF anser att det på ett relativt enkelt sätt ska vara möjligt att nedgradera eller ta bort arter från listan som inte längre uppfyller kriterierna för särskilt skydd.

JRF anser också att stor vikt ska läggas vid den ekonomiska hänsyn som utredaren nämner ska vara ett av de styrande skälen vid bedömningar. Enskilda skogsägare kan med dagens regler drabbas orimligt hårt vid nekade skogsbruksåtgärder, trots att arten är vanligt förekommande. Även den felöversättning av vissa delar av fågeldirektivet som har varit gällande i svensk rätt bör snarast ses över och få genomslag.

JRF ställer sig försiktigt positiv till de förändringar som föreslås i artskyddsförordningen (2007:845) 4 §. Framför allt ställer sig JRF bakom att det tydligt framgår att de ekonomiska konsekvenserna ska beaktas.

Upphävande av områdesskydd

(Sid: 503) JRF ställer sig bakom utredarens förslag kring möjligheterna till upphävande av naturreservat, biotopskyddsområde, biotopskydd inklusive skogsmarksskyddsområde.

JRF anser att det vid varje beslut som formellt fattas om skyddande åtgärder, ska finnas tydligt beskrivna skäl och syften med åtgärden. Om dessa skäl och syften inte längre föreligger finns det inte hellre något skäl att området eller biotopen är fortsatt skyddat.

Ökad rådgivning

(Sid: 542) JRF ställer sig bakom ökad rådgivning samt ökade anslag till rådgivning. Med rådande urbanisering av skogsägarkåren, kan en ökad rådgivning ge ökad skogstillväxt vilket sannolikt skulle öka mängden foder för viltet och på sätt även minska skadorna av vilt i skogslandskapet.

JRF uppfattar att de som redan idag är aktiva inom skogsbruket är kunniga och JRF delar utredarens förslag att en ökad kunskapskampanj bör rikta sig mot nya skogsägare.

Ökad skogsproduktion

(Sid: 561) Med utgångspunkt i att de förnybara naturresurserna ska brukas, ställer sig JRF positiva till att det finns tydliga produktionsmål för skogen.

(Sid: 594) Angående främmande trädslag så bör det även utvärderas utifrån hur de påverkar viltet direkt, samt de eventuella sidoeffekterna på viltets bete av till exempel bärris, som en större andel främmande trädslag kan innebära.

(Sid: 623) Angående förslaget om översyn av föreskrifterna vid föryngringsåtgärder, delar JRF utredarens åsikter att det är viktigt att tillfredsställande föryngringsåtgärder vidtas så tidigt som möjligt. Risken minskar även för skador av viltbete om tillfredsställande föryngringsresultat uppnås så tidigt som möjligt. Ett stort antal plantor ökar mängden foder för klövviltet, samtidigt som möjligheterna ökar för att kunna nå skogsbrukets mål om 70 procent oskadade stammar när de har växt ur betesbar höjd.

(Sid: 623) JRF ställer sig även bakom det slopade underrättelsekravet i skogsvårdslagstiftningen kring skyddsdiagnos.

(Sid: 662) Utredaren föreslår att begränsningarna angående gödsling av bestånd med höga boniteter tas bort. JRF ställer sig tveksamt till detta då gödsling potentiellt minskar mängden bärris vilket är en viktig föda för viltet, vilket i sin tur kan leda till ökade skador av vilt både i skogen samt i odlingslandskapet.

(Sid: 679) Askåterföring höjer normalt markens pH-värde och ökar mängden mineraler i växtligheten. Ökad askåterföring bör leda till högre kvalitet och ökad mängd tillgängligt foder för viltet. Ett möjligt scenario är att med ökad kvalitet och kvantitet på fodret minskar betningen på produktionsstammarna och därmed minskade beteskador. JRF ställer sig positiva till detta förslag.

(Sid: 694) Utredningen föreslår vidare att länsstyrelserna ges i uppdrag att göra en översyn av gällande reservatsföreskrifter utifrån risken för skogsskador i reservaten och i skog i anslutning till naturreservat. JRF anser att denna översyn även bör inkludera eventuella restriktioner för jakt inom naturreservat. Vi ser i många fall att jakt inte tillåts i reservaten av slentrian. Detta blir då en fristad för viltet med ökad risk för skador inom själva reservatet, men även på omkringliggande fastigheter. Det finns exempel på reservat i direkt anslutning till tätorter där det uppstått problem med till exempel vildsvin i samhällen.

Ökad skogsproduktion – Viltskador på skog

(Sid: 708) Utredaren föreslår ett tillägg i jaktlagens fjärde paragraf. Som grund för detta hänvisar utredaren till slutsatser från den viltskadekommission som LRF står bakom och är en direkt partsinlaga utan vetenskaplig grund. Jaktlagsutredningen, som snart också skall vara klar, har huvudfokus att få till stånd en modern lagstiftning för långsiktigt hållbar jakt och viltvård. Det sammantaget gör det svårt att förstå den förändring som föreslås av utredaren i jaktlagstiftningens § 4.

JRF ser fram emot att jaktlagsutredningen föreslår regelverk som stödjer viltförvaltningen i att hållbart bruka, bevara och begränsa skador av vilt i klimatförändringen, i samklang med hållbart konkurrenskraftigt skogsbrukande.

JRFs grunduppfattning är att viltförvaltningen måste ta sin utgångspunkt i det lokala perspektivet. Det är lokala markägare och jägare som bäst känner de faktiska förhållandena.

Vår utgångspunkt är tydlig: Det är den enskilde markägaren som sätter målen för sin verksamhet och väljer hur den ska bedrivas.

Om skogsutredningen har som ambition att införa nationella mål i lagtext för vilka skador markägare ska tvingas acceptera innebär det enligt JRF en oacceptabel inskränkning av äganderätten.

Vi delar bilden att det i vissa områden finns allvarliga skador på skog och jordbruk genom vilt. Men lösningen ligger redan i dag inom räckhåll – genom lokala överenskommelser mellan markägare, lantbrukare och jägare.

Tydliga avtal är avgörande, där det framgår hur och av vem skyddsjakt ska bedrivas. Där jakträtten är upplåten bör avtalen klargöra målsättningen för viltförvaltningen, och ersättningsnivåer kan enkelt knytas till hur väl dessa mål uppfylls.

Precis som utredningen, efterlyser vi också regelförenklningar. En av de mest brådskande gäller älgförvaltningen. Dagens system har nu varit i drift i väl över ett decennium och de förväntade förbättringarna har uteblivit. Betesskadorna är fortsatt höga, kalvvikterna sjunker och kostnaderna ökar.

JRF föreslår därför en avreglering av älgförvaltningen. Låt markägare och jägare själva förvalta älgstammen utifrån lokala förutsättningar – precis som vi redan gör med rådjur, dovhjort och vildsvin. Det skulle innebära en billigare och mer effektiv förvaltning, och framför allt skulle det ge markägare och jägare verkliga möjligheter att påverka sin situation.

Därmed skulle vi också fullt ut leva upp till utredningens eget syfte: Att skapa ett långsiktigt hållbart och konkurrenskraftigt skogsbruk som stärker både näringsfriheten och investeringsviljan.

Ökad Skogsproduktion – Robusta vägar säkrar tillgången på biomassa

(Sid: 739) Utredningen föreslår bland annat en förenklad förrättning av skogsbilvägar, vilket är något JRF stödjer detta, då ett bra skogsbilvägnät underlättar den praktiska förvaltningen.

Ett tydligare Sverige i EU

(Sid:840) *Förslag:*

– Sverige måste, för det fall att regeringen vill få genomslag för Sveriges uppfattning i skogliga frågor på EU-nivå, prioritera skogsfrågorna politiskt. Inför varje ny mandatperiod för kommissionen bör Sverige ta fram ett program för sitt påverkansarbete i de politiska frågor som regeringen prioriterar. Dessa prioriteringar bör i så stor utsträckning som möjligt förankras brett politiskt.

– De instruktioner som ges till förhandlare på olika nivåer i EU-arbetet, och som beslutas av regeringen, bör tydligare ge uttryck för den bakomliggande politiska viljan. Det bör

alltid tydligt framgå vilket förhandlingsresultat Sverige vill uppnå och vilka konkreta politiska intressen Sverige har att värna i förhandlingen. Dessa intressen bör i så liten utsträckning som möjligt formuleras som abstrakta principer och i så stor utsträckning som möjligt formuleras som konkreta resultat för svenskt samhällsliv. Instruktionerna bör ha karaktär av raminstruktioner, som ger den enskilde förhandlande tjänstemannen större utrymme att själv formulera konkreta förhandlingsinspel och talepunkter.

JRF ställer sig bakom detta arbetssätt och ser även gärna att det kan appliceras inom det internationella arbetet kring viltförvaltning i allmänhet, och rovdjursförvaltningen i synnerhet, som är starkt påverkad av framför allt Art- och habitatdirektivet. Vidare anser vi att skogsfrågorna liksom viltfrågorna i all väsentlighet är nationella och bör så långt som möjligt hanteras på nationell nivå.

(Sid: 844) Vidare föreslår utredningen att en samordnande funktion inrättas i Regeringskansliet, knuten till EU-kansliet och att politiska tjänstemän involveras i högre utsträckning i de ärenden som anses vara prioriterade. JRF ställer sig bakom detta.

(Sid: 929) *Förslag:*

– Regeringen tar fram principer för arbetet med implementering av EU-lagstiftning. Principerna bör bland annat omfatta användning av de möjligheter till regional anpassning av regelverk som medges och att implementering som går utöver de skyldigheter som följer av EU-lagstiftningen bör undvikas och alltid motiveras.

– Kopplingen mellan genomförandefas och förhandlingsfas stärks genom att organisera arbetet i arbetsgrupper som följer arbetet med ett direktiv genom hela processen, vilket också ökar möjligheterna till samordning och styrning.

JRF ställer sig bakom detta förslag, men vill återigen betona att skogen liksom viltet är en nationell tillgång och därmed en nationell fråga för beslut. I de fall vi behöver implementera EU-lagstiftning i vår nationella lagstiftning, delar vi utredarens åsikt att EU-lagstiftningen inte ska överimplementeras.

Solveig Larsson

Förbundsordförande

Jägarnas Riksförbund

Mikael Hultnäs

Riksviltvårdskonsulent

Jägarnas Riksförbund